

NASR COMPACTER

Nasr Compacter

Een keuze uit de gedichten van **RAMSEY NASR**

2021 DE BEZIGE BIJ AMSTERDAM

Copyright © 2021 Ramsey Nasr
Omslagontwerp Moker Ontwerp
Foto auteur Lenny Oosterwijk
Vormgeving binnenwerk Aard Bakker, Amsterdam
Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort
ISBN 978 94 031 5851 8
NUR 306

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

INHOUD

- 9 **Voor wie dit leest**

- 11 ik wou dat ik twee burgers was (dan kon ik samenleven)
- 16 dichter liefde
 - 17 wonderbaarlijke maand
 - 18 zalf en kompressen bij kaarslicht
 - 20 de zuivere minnaar
 - 22 is dit nog kind
 - 25 de zielsduik
 - 27 schimmeringen
 - 29 op een bolstaand graf
 - 31 elke traan is een minpunt
 - 33 feest in de stad
 - 35 als je werkelijk zacht gillen moet
 - 37 bloedbinnenzijden
 - 39 een twijg van de heilige octopus
 - 42 de zeldzame dageraad
 - 43 bitterlijk huis
 - 44 credo
 - 46 toen herfst met winter begon
- 48 psalm voor een afkomst
- 60 mi have een droom

- 63 Geen lied
- 107 slotkoor
- 108 mijn broer was een nuchtere jongen
- 110 het complot
- 112 da capo
- 114 stadsplant
 - 115 de wortel
 - 117 de stengel
 - 120 de bloem
- 125 achter een vierkante vitrine
- 139 lawn chair larry
- 144 de z
 - 145 de lichter-dan-lucht-club
 - 158 1914-1918 bij nacht
- 169 het huis van europa
- 172 Mijn nieuwe vaderland
- 176 Het hemelse leven
 - 177 I – Bedächtig. Nicht eilen – Recht gemächlich
 - 184 II – In gemächlicher Bewegung. Ohne Hast
 - 191 III – Ruhevoll (poco adagio)
 - 203 IV – Sehr behaglich

- 212 Een mooie dag om stilte te verscheuren
- 213 van donderhamer en aambeeld of de warme rit naar walhalla
- 216 Broeders van liefde
- 217 de changeur
- 220 Het huis van honing en melk
- 223 een minimum
- 226 de ondermens en zijn habitat
- 228 Nieuwjaarsgroet
- 229 vos (stand van de unie)
- 230 wintersonate (zonder piano en altviool)
- 231 I – moderato
- 236 II – allegretto
- 241 III – adagio
- 266 uit nutteloze noodzaak
- 270 domme julia
- 273 die koppijn
- 274 *mijn wit plafond en ik*

- 276 Het dooit onder de korven
 - 277 Ijs
 - 279 Honing
 - 281 Sporen
 - 282 Lijm
 - 284 Water
- 286 Sonnet voor 456 letters
- 287 voor gerrit
- 289 hier komt de poëzie
- 290 Wat ons rest
- 299 De dag kan komen

- 302 **Verantwoording**

VOOR WIE DIT LEEST

Nasr Compacter is een persoonlijke selectie uit mijn poëzie. De volgorde van de gedichten is niet chronologisch, er wordt heen en weer gesprongen tussen verschillende bundels. Ik ben daarbij vooral thematisch en intuïtief te werk gegaan, om zo een kloppende, nieuwe bundel te verkrijgen.

Aangezien ik in 2005 stadsdichter van Antwerpen was en van 2009 tot 2013 dichter des vaderlands, heb ik in die periode veel gedichten geschreven met een concrete aanleiding. En hoewel het uitleggen van poëzie doorgaans dodelijk is, leek het me in enkele gevallen toch handig om heel summier iets over de herkomst van een gedicht te melden of het kort in context te plaatsen. Dit valt na te lezen in de verantwoording achterin.

**IK WOU DAT IK TWEE BURGERS WAS
(DAN KON IK SAMENLEVEN)**

en dit is mijn gedicht, komt u binnen
let niet op de galm, wees niet bang
laat ons beginnen in leegte
welkom in mijn krater van licht

ooit kwamen wij samen, u en ik, weet u nog
koel leefden wij op in de glans van een roemer
onze schaduwen als helder kristal
onze roem even terloops als de lichtval
op de brief van een windstille vrouw

goudbestoft waren wij
bleek, bijna doorschijnend van liefde waren wij
wij lokten de ogen voor de ander

en wij hielden van boete doen
vroeg iemand hoe het met ons ging
dan zeiden we naar waarheid
we schamen ons kapot, meneer
wij waren er heilig van overtuigd
dat wij ooit onze bloedeigen heer
zelf met gesels ineengeslagen
en op eigen houtje gekruisigd hadden
de apocalyps stond bij voorbaat
als straf op ons netvlies gebrand

en wat is er gebeurd in die paar eeuwen
dat wij even de andere kant op keken?

ik wilde u graag een vaderland tonen
vormvast, zuiver en met volgehouden metaforen
een gedicht kneden over ons, maar toen ik begon
moest ik toezien hoe hier het ene volk
het andere spontaan begon te vagen
als twee onverenigbare republieken

hoe kwamen wij zo snel van nietig tot lomp
van weerschijn tot alom aanwezige schreeuwthomp?
hoe kon uit zuinige rupsen dit hummervolk opstaan?

ze zeggen: omdat god verdween – onze vader
had besloten nog wat onzichtbaarder te worden
dan hij al was, kijken of dat kon, nee dat kon niet
weg was god

en in dit stillevens met grote afwezige
stonden nu de verbijsterde nederlanden
hun monden nog vol van vergankelijkheid
vol wuftheid en alom gewaardeerd doodsverlangen

al hun ijdelheid was ijdelheid gebleken
al hun schijn, hun gekoesterde slijk, heel dit spiegelpaleis
dat men ooit voor oneindigheid hield
werd nu voorgoed onbewoonbaar verklaard
je hoorde de rijp op hun zielen kraken

en uit dat gat – daar werden wij geboren
kevin, ramsey, dunya, dagmar, roman en charity
als bij toverslag kwamen wij tevoorschijn
bungeejumpend, met oranje opblaashamers
gillend en krijsend en antidepressief
of zwijgend voor een breezer gegangbangd
welkom in nederland vakantieland

ja dat krijg je ervan, dit volk houdt men over
wanneer je de schuld uit ons lijf ramt
we vullen de holte met glimmende leegte

tussen psalmenzangers en pillenslikkers
tussen het goud en het blingbling
vond ik een land dat werd opgeheven

dit land is de wraak van de voorvaderen
als een beeldenstorm razen zij in ons voort
maar het bestaat – zoals ook het verband
tussen kinderstring en boerka bestaat
tussen karnemelk en comazuipen: hol en bol
schuiven wij onze eeuwen ineen

elkaar opheffen is onze kracht
wij streven van nature naar leegte
zoals een cycloop naar diepte snakt

ziet u, een vaderland wilde ik u tonen
niet deze woestijn van oneindige vrijheid
maar hier wonen wij, en hoe mooi zou het zijn
als iemand ooit als een tweedehands godheid
rijm voor rijm een land zou bouwen
voor dit volk dat zijn volk mist

hier, in de open kuil van onze ziel
juist hier zou iets groots kunnen worden verricht
laat ons beginnen met een gedicht

DICHTER LIEFDE

‘Das Meer erglänzte weit hinaus,
Im letzten Abendscheine;
Wir saßen am einsamen Fischerhaus,
Wir saßen stumm und alleine.’

Buch der Lieder – Heinrich Heine

WONDERBAARLIJKE MAAND

dat was in de wonderbaarlijke maand
van bloesemingen en overvloed
toen mijn borstkas opstoot als papaver
ribben in sierpennen uitwaaierden
mei mijn magere taal openbrak
vergelijkingen vrat als vuur water

ik schaamde mij diep naar poldergewoonte
in loden jas tussen druppel en wind
ongevoelig bij takken struikgewas doornen
had ik licht opgevat

ik wreef haar in
en doorzichtig vernederend fonkelniezen
kwam over mij o wonder daar ging ik
men zou van minder uit schamen gaan
maar dit was mijn ziekte baarlijke liefde

ZALF EN KOMPRESSEN BIJ KAARSLICHT

onhandig als bloesems telkens uit ogen spriesen
keihard op stengels dan nog openvouwen ook
vlak voor je neus natuurlijk het zal eens niet
geen moer zie je maar het blijven toch je bloemen

's nachts zit je met zalf en kompressen bij kaarslicht
uit te dokteren

hoe komen ze sowieso verdomme

langs lens en door regenboogvlies

een beetje traanpapil moet dat toch

kunnen die zet klemmen op het punt van

huilen ik zeg ook maar wat maar

misschien als ik zelf

als ik eens met dat kanaal van schlemm

ga bellen uilenbal na uilenbal

tot je kapot en bloeddoorlopen

in slaap valt uiteindelijk

het ruisend riet op je ogen

's ochtends vroeg is het weer
mierzoete kersen wat de klok slaat
in roze struikelend ga je voort
slecht voor hersenen op den duur
ook niet goed is wanneer je vloekt
en een koor van nachtigalen hoort

blijf binnen frederik wonderlik!
blijf zitten op een stoel aan tafel
schrijf haar de brief!

aan de vrouw mijns levens

*indien je nog tot liefhebben bereid bent
snijd ik de bloemen met liefde voor je af
ik zal ze in vazen met krachtpoeder zetten
vastgelijmd zullen twee nachtigalen
aan het raamkozijn van je vader en moeder
morrend omzien hoe wij kleiner
doodstil in de helende nacht zouden gaan*

DE ZUIVERE MINNAAR

de roos de lelie de duif de zon
de aap saturnus de waterstofbom
liefdesroes omvat allerlei zaken
groot en tastbaar passen ze
met gemak in de knuistjes
van allesverkruimende minnaars

daar is het:

- a – koffietje theetje
- b – koetsji-moetsji
- c – lepeltje-lepeltje poepjelijefje
- d – dag schattie dag beertje

minnaars kleineren de elementen
een beetje
stappen als gepantserd kind
samen het vervoer in

zitten in hun holderdebolderend treintje
dat voor de tweede keer deze week
tot stilstand komt
vanwege het gekke meneertje eronder

ook hij vol liefde
had de taal met zijn handen
willen verbrijzelen als hen
alleen op andere wijze

hij had ingegrepen
blies zichzelf van element
tot immens vertragende chaos
werd plotse dooi en ijzel ineen

mensenroes kleeft aan sterren en stuifmeel
geen wonder groot of klein genoeg

voor blinden met wilskracht
is aap roos duif zon

voor de zuivere minnaar bestaat geen verschil
tussen lelie en waterstofbom

IS DIT NOG KIND

nu ik je dan volkomen zie
nu je mijn ogen kan intuïmelen
van al te nabij zijn god wil je niet ook
door deze ellende heen rammen

puinruimer kom begeleid me
op de barstensweg van long naar hart
ik huil kiezels en wat je maar wilt
recht boven leegstaande schacht

wanneer we deze monden
met papillenlampen afgaan
wang aan wang vergapend
jij me aftast overweldigt
knopen in mijn tong legt
inhaakt grijp dan ook
werkelijk vast

afdaler ga op zoek
met ladders en piketten
doe open kijk wat je vindt
ik heb een hard hoofd
maar ik wil zeker zijn

is dit nog kind nu ik
vermomd als verenzee
over borsten kom
vloed eb over je uitspreid
zogezege vol overgave
terwijl ik met steen
in je neerdaal nu
sprekend in tongen
en vingers en schuim

is dit hoe jij binnen komt
klauwen met adelaarsogen
is dit nog meisjesmond
zoals het krijsend zweeft
tussen spelonken en bed

cirkel dan rond
diep als je kan
tot ik stop zeg

vind je iets
zie je me
is het diep

hier
spreekt

je ongelovig
je bitterlijk lief